

اساسنامه پژوهش سرای دانش آموزی

ضرورت

ایجاد شرایط و امکاناتی که رشد و پرورش خلاقیت ها و ارتقای دانایی و توانایی دانش آموزان را به تناسب استعدادها و علایق آنان فراهم نماید یکی از اهداف اساسی آموزش و پرورش است. تحقق این هدف با توجه به تنوع علایق و تفاوت توانمندی های دانش آموزان و نیز کثرت جمعیت دانش آموزی کشور، مستلزم دسترسی به ظرفیت های مناسبی از امکانات و منابع است؛ لکن محدودیت های موجود، عمدتاً انجام برنامه های اساسی و مبتنی بر گستره استعدادها و تفاوت های فردی دانش آموزان را با مشکل مواجه می نماید؛ به گونه ای که در عمل، رویکرد برنامه ها به پوشش عمومی دانش آموزان معطوف می گردد. بدین جهت، برنامه ریزان، مدیران و مجریان برنامه های آموزش و پرورش در تعامل با دانش آموزان با نیازهایی از آنان مواجه می شوند که امکانات موجود قادر به تأمین آن ها نیست. لذا ایجاد زمینه هایی علاوه بر شرایط موجود برای افراد علاقه مند و مستعدی که با روحیه تحقیق و پژوهش در تعمیق و توسیع آموخته های خود اهتمام دارند، امری ضروری به نظر می رسد. تأسیس پژوهش سراهای دانش آموزی به عنوان یکی از راهکارها، برای تأمین هدف فوق در نظر گرفته شده است.

ماده ۱: تعریف

پژوهش سرای دانش آموزی، مرکزی است که به منظور گسترش فرهنگ تحقیق و پژوهش در بین دانش آموزان و هدایت استعدادها و رشد خلاقیت های آنان با فراهم نمودن امکانات و تجهیزات لازم تأسیس می شود.

ماده ۲: اهداف

۱. حمایت از دانش آموزان پژوهشگر از راه نظارت و هدایت طرح های تحقیقاتی آنان
۲. ایجاد کارگاه ها، آزمایشگاه ها، کتابخانه های مورد نیاز برای اجرای پژوهش های دانش آموزی
۳. ایجاد بانک اطلاعاتی مورد نیاز دانش آموزان
۴. برگزاری کنفرانس ها، همایش ها و جشنواره های علمی
۵. ایجاد زمینه ارتباط دانش آموزان و پژوهشگران با نهاد ها و مراکز علمی، پژوهشی و آموزشی

۶. تشکیل انجمن های علمی دانش آموزی
۷. برگزاری مسابقات علمی ، پژوهشی و آزمایشگاهی
۸. برپایی نمایشگاه هایی از دست ساخته ها و یافته های پژوهشی دانش آموزان پژوهنده
۹. مشارکت دادن پژوهندگان در مجامع علمی و پژوهشی کشور
۱۰. آموزش تهیه و تنظیم طرح های تحقیقاتی به دانش آموزان پژوهنده
۱۱. راهنمایی طرح های پژوهشی با به کارگیری اساتید با تجربه

ماده ۳: سیاست گذاری

سیاست گذاری ها ، برنامه ریزی های کلان و نظارت و ارزشیابی در سطح کشور توسط معاونت آموزش و پرورش نظری و مهارتی وزارت انجام می پذیرد .

ماده ۴: ارکان و تشکیلات

الف : شورای برنامه ریزی استان ؛ ب : کمیته برنامه ریزی منطقه ؛ ج : رئیس مرکز ؛ د : واحد آموزش ؛ و : واحد پژوهش ؛ هـ : واحد پشتیبانی

ماده ۵ : ترکیب اعضاء و وظایف شورای برنامه ریزی استان

الف : اعضاء شورای برنامه ریزی عبارتند از :

- ۱- رئیس سازمان آموزش و پرورش (رئیس شورا)
- ۲- معاون آموزش و پرورش نظری و مهارتی (دبیر)
- ۳- معاون پشتیبانی
- ۴- هماهنگ کننده گروه های آموزشی استان
- ۵ - یکی از رؤسای پژوهش سراهای دایر در استان به انتخاب رئیس سازمان
- ۶ - یک نفر صاحب نظر در امور پژوهشی به انتخاب معاون آموزش و پرورش نظری و مهارتی

ب : وظایف شورای برنامه ریزی استان عبارتند از :

- ۱ - برنامه ریزی برای تحقق اهداف تعیین شده پژوهش سراها
- ۲ - تصویب برنامه سالانه پیشنهادی کمیته برنامه ریزی منطقه
- ۳ - تعیین راهکارهای مناسب برای برقراری ارتباط با مراکز علمی ، پژوهشی و نیز مؤسسات حقوقی
- ۴ - نظارت و ارزشیابی از عملکرد پژوهش سرا
- ۵ - تعیین منابع مالی و تصویب بودجه سالانه
- ۶ - تشکیل جلسات ، حداقل یک بار در ماه

ماده ۶ : ترکیب اعضاء و وظایف کمیته برنامه ریزی منطقه

الف : اعضای کمیته برنامه ریزی منطقه عبارتند از :

- ۱- رئیس اداره آموزش و پرورش منطقه (رئیس کمیته)
- ۲- معاون آموزشی منطقه
- ۳- معاون پشتیبانی
- ۴- رئیس پژوهش سرا
- ۵ - مسؤؤل واحد آموزش
- ۶ - مسؤؤل واحد پژوهش
- ۷- مسؤؤل واحد پشتیبانی
- ۸ - پژوهشیار
- ۹- نماینده دانش آموزان پژوهشگر به انتخاب اعضای پژوهش سرای دانش آموزی

ب : وظایف کمیته برنامه ریزی منطقه :

- ۱ - تدوین برنامه سالانه و پیشنهاد به شورای برنامه ریزی برای تصویب
- ۲ - برنامه ریزی به منظور جذب و جلب دانش آموزان مستعد به پژوهش سرا و تقویت روحیه همکاری و مشارکت دانش آموزان
- ۳ - برنامه ریزی برای جلب همکاری دبیران مجرب
- ۴ - برنامه ریزی برای ارتباط با مؤسسات علمی و پژوهشی

۵ - برنامه ریزی برای تشکیل همایش های علمی ، برگزاری جشنواره ها و انتشار مقالات علمی

۶ - تدوین برنامه های اجرایی در خصوص مصوبات شورای برنامه ریزی

ماده ۷ : وظایف پژوهش سرا

۱ - برنامه ریزی برای ایجاد زمینه های بروز خلاقیت و نوآوری دانش آموزان

۲ - برنامه ریزی برای تقویت روحیه همکاری و مشارکت دانش آموزان در انجام فعالیت های علمی و پژوهشی

۳ - برگزاری کنفرانس ها و همایش ها و جشنواره های علمی

۴ - ایجاد بانک اطلاعاتی مورد نیاز دانش آموزان

۵ - ایجاد کارگاه ها و آزمایشگاه ها و کتابخانه مورد نیاز برای انجام پژوهش های دانش آموزی

۶ - حمایت از دانش آموزان پژوهشگر و نظارت و هدایت طرح های تحقیقاتی آنان

۷ - ایجاد زمینه برقراری ارتباط پژوهشگران دانش آموز با سایر نهادها و مؤسسات علمی و پژوهشی و آموزشی

۸ - تشکیل انجمن های علمی دانش آموزی

۹ - به کارگیری دبیران و اساتید مجرب برای آموزش و راهنمایی طرح های پژوهشی دانش آموزان

۱۰ - استفاده از نظرات و پیشنهادهای صاحب نظران امر تعلیم و تربیت

۱۱ - برنامه ریزی جهت اجرای سیاست های مصوب شورای برنامه ریزی و کمیته برنامه ریزی پژوهش سرا

۱۲ - برگزاری مسابقات علمی ، پژوهشی و آزمایشگاهی

۱۳ - تشکیل نمایشگاه هایی از دست ساخته ها و نتایج پژوهشی دانش آموزان

۱۴ - فراهم نمودن زمینه های مشارکت دانش آموزان پژوهشگر در پژوهش های ملی و منطقه ای

۱۵ - برقراری ارتباط با مدیران واحدهای آموزشی برای شناساندن فعالیت های پژوهش سرا و جلب نظر دبیران به

اهمیت تحقیق و پژوهش در فرآیند یاد دهی - یادگیری و نیز تشویق دانش آموزان به مطالعه و تحقیق

۱۶ - مشارکت در مجامع علمی و پژوهشی

۱۷ - ارائه گزارش های مرحله ای به شورای برنامه ریزی

۱۸ - تأمین منابع مالی مورد نیاز

ماده ۸ : نحوه اداره پژوهش سرا

رئیس پژوهش سرا که با پیشنهاد معاون آموزش و پرورش نظری و مهارتی و ابلاغ رئیس اداره منصوب می گردد ، مسؤولیت اداره پژوهش سرا را به عهده دارد . وی برای حسن اداره این مرکز ، از بین اعضای گروه های آموزشی ، افراد علاقه مند واجد شرایط را به عنوان مسؤلین واحدهای آموزش ، پژوهش و پشتیبانی ، به تناسب حجم فعالیت مرکز ، در اختیار خواهد گرفت .

ماده ۹ : واجدین شرایط عضویت در پژوهش سرا

الف : دانش آموزانی که به تشخیص شورای دبیران واحد آموزشی از توانایی ، استعداد و علاقه کافی به مطالعه و تحقیق برخوردار باشند

ب : دانش آموزانی که در مسابقات علمی ، فرهنگی و هنری ، تحقیقاتی و آزمایشگاهی موفق به رتبه در هر یک از مراحل اجرایی شده اند

ج : دانش آموزان واجد شرایط شرکت در مراحل جشنواره خوارزمی و المپیاد ها

د : دانش آموزانی که در هر پایه و رشته تحصیلی حایز رتبه های اول تا پنجم در سطح مدارس باشند

هـ : دانش آموزان دوره راهنمایی که علاقه مندی قابل توجهی به فعالیت های پژوهشی داشته باشند ، با تصویب و معرفی شورای معلمان می توانند به عضویت پذیرفته شوند.

ماده ۱۰ : شرایط و نحوه تأسیس

۱ - اختصاص ساختمان مناسب ، به طوری که فضاهای لازم جهت دایر نمودن آزمایشگاه ها و کارگاه رایانه ، کتابخانه ، سالن مطالعه و همایش در آن موجود باشد .

۲ - تجهیز آزمایشگاه ، کارگاه و کتابخانه و وسایل سمعی و بصری مورد نیاز

۳ - تأمین نیروی انسانی واجد شرایط برای اداره مرکز

۴ - پیشنهاد تأسیس از سوی منطقه آموزش و پرورش به سازمان آموزش و پرورش استان

۵ - انجام بررسی های لازم بپیرامون پیشنهاد تأسیس از سوی معاونت آموزش و پرورش نظری و مهارتی استان و

صدور مجوز در صورت تأیید از سوی سازمان آموزش و پرورش استان

ماده ۱۱ : نظارت و ارزشیابی

۱ - نظارت مستمر بر فعالیت های پژوهش سرا توسط معاونت آموزش و پرورش نظری و مهارتی منطقه اعمال خواهد شد .

۲ - در سطح استان ، نظارت بر حسن انجام فعالیت های پژوهش سراها و ارزشیابی از عملکرد آن ها بر اساس معیارهایی که از سوی معاونت آموزش و پرورش نظری و مهارتی اعلام می گردد ، به عهده معاونت آموزش و پرورش نظری و مهارتی استان خواهد بود .

۳ - سازمان آموزش و پرورش استان ، گزارش های مربوط به نظارت و ارزشیابی عملکرد و نیز فهرست فعالیت های پژوهشی انجام شده را در پایان هر سال تحصیلی به معاونت آموزش و پرورش نظری و مهارتی وزارت ارائه خواهد داد

ماده ۱۲ : منابع مالی

هزینه های مورد نیاز پژوهش سراها از منابع زیر تأمین می شود :

۱ - اعتبارات تخصیصی از سوی شوراهای آموزش و پرورش استان ها و مناطق

۲ - مؤسسات محلی از قبیل شهرداری ها ، مراکز علمی و پژوهشی و بنگاه های اقتصادی

۳ - کمک های مردمی

ماده ۱۳ :

شیوه نامه اجرایی این اساسنامه توسط معاونت آموزش و پرورش نظری و مهارتی تهیه و ابلاغ خواهد شد .

ماده ۱۴ :

این اساسنامه در ۱۴ ماده تدوین و از تاریخ ابلاغ قابل اجراست .